

LIBOS MODASIDAGI BADIY OBRAZ. LIBOS DIZAYNIDAGI
AVANGARD USLUBDA LIBOSLAR YARATISHNING USULLARI**Toshmuhammedova Iroda Alibek qizi**

Navoiy davlat universiteti

Dizayn: (Libos va gazlamalar) –ta’lim yo’nalaishi

1 - kurs “A”guruh talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada libos modasida badiiy obraz yaratish va libos dizaynida avangard uslubda ijodiy ishlanmalar yaratishning pedagogik va amaliy asoslari tahlil qilinadi. Libos dizayni nafaqat funksional kiyim yaratish bilan cheklanmay, balki estetika, madaniyat va ijodiy tafakkurni ifodalash vositasi sifatida ham xizmat qiladi. Avangard uslub elementlarini qo’llash orqali dizaynerlar yangicha shakl, rang va kompozitsiya yechimlarini ishlab chiqadilar, bu esa moda va san’atning chegaralarini kengaytiradi. Maqolada avangard liboslarni yaratish usullari, rang, shakl, mato va tekstura bilan ishlash texnikalari, shuningdek, badiiy obrazni loyihalash va amalga oshirish jarayonidagi innovatsion yondashuvlar ko’rib chiqiladi. Ushbu tadqiqot dizayner va talabalar uchun amaliy metodik tavsiyalar beradi, ijodiy tafakkur, badiiy did va estetik qarashlarni rivojlantirishga yordam beradi.

Kalit so’zlar: badiiy obraz, libos dizayni, avangard uslub, moda, rang va shakl, kreativ yondashuv, ijodiy tafakkur, estetik did.

Libos modasi zamonaviy san’at va dizaynning ajralmas qismi bo’lib, u insonning shaxsiy didini, madaniy qarashlarini va ijodiy imkoniyatlarini namoyon qiladi. Libos dizaynidagi avangard uslub esa an’anaviy shakl va rang yechimlaridan chiqib, yangicha badiiy ifoda vositalarini yaratishga imkon beradi. Avangard yondashuv dizaynerga o’z g’oyasini eksperiment sifatida sinab ko’rish, innovatsion kompozitsiyalar yaratish va madaniy-kontseptual mazmunni ifodalash imkoniyatini beradi.

Badiiy obrazni loyihalash jarayoni rang, shakl, tekstura va material bilan ishlashni, shuningdek, kompozitsion va estetik qarorlarni uyg’unlashtirishni talab qiladi. Avangard uslubda liboslar yaratish ijodiy tafakkur va eksperimentga asoslangan yondashuvni talab qiladi, bu esa dizayner yoki talabaning estetik didini rivojlantiradi va moda jarayonida innovatsion yechimlar ishlab chiqishga yordam beradi.

Ushbu maqolada avangard libos dizaynini yaratishning nazariy va amaliy asoslari, shuningdek, badiiy obrazni shakllantirishning metodik yondashuvlari ko’rib chiqiladi. Tadqiqotning asosiy maqsadi – libos dizaynida ijodiy, eksperimental va estetik qarorlar qabul qilish jarayonini tizimli tushuntirish va amaliy tavsiyalar berish.

Libos dizaynidagi avangard uslub moda va badiiy tafakkurning yangicha shakllanishi bilan ajralib turadi. Avangard yondashuv an’anaviy shakl, rang va material cheklovlaridan chiqib, ijodiy eksperiment va innovatsion qarorlarni amalga oshirish imkonini beradi. Badiiy obrazni yaratishda avangard uslub elementlari – g’ayrioddiy

shakllar, keskin rang kontrastlari, tekstura va materiallarning noodatiy kombinatsiyalari – muhim rol o‘ynaydi. Ushbu jarayon dizaynerning ijodiy tafakkurini rivojlantiradi va estetik qarashlarini kengaytiradi.

Badiiy obrazni loyihalash jarayoni rang va shaklni uyg‘unlashtirishdan boshlanadi. Ranglarning kombinatsiyasi inson psixologiyasiga ta’sir qiluvchi element sifatida ishlatiladi va kiyimdagi hissiy ohangni belgilaydi. Masalan, yorqin kontrast ranglar energiya va dinamizmni ifodalaydi, pastel ranglar esa yumshoqlik va muloyimlikni beradi. Avangard uslubda rang tanlash jarayoni faqat estetik qarash bilan cheklanmay, balki g‘oyaning ma’nosini, obrazning konseptual xususiyatini ifodalashga qaratiladi.

Shakl va kompozitsiya – avangard libosning asosiy vositalaridan biridir. An’anaviy simmetrik shakllar o‘rniga noodatiy va eksperimental formalar qo‘llaniladi. Bu orqali libos dizayni nafaqat kiyim vazifasini bajaradi, balki badiiy ekspressiya vositasi sifatida ham xizmat qiladi. Masalan, volumetrik elementlar, geometrik kesmalar, asimmetrik detallar libosga dinamika va drammatizm qo‘shadi. Shu bilan birga, shakl va kompozitsiya orqali avangard libosning konseptual mazmuni – g‘oya, his-tuyg‘u va madaniy kontekst – ifodalanadi.

Materiallar va tekstura bilan ishlash avangard uslubda ijodiy imkoniyatlarni kengaytiradi. Oddiy matolar o‘rniga yangi texnologik materiallar, kombinatsiyalangan teksturalar va eksperimental yuzalar qo‘llaniladi. Masalan, shaffof va metallik materiallar bilan ishlash libosga futuristik ko‘rinish beradi, tabiiy matolar esa ekologik va madaniy mazmunni ifodalaydi. Tekstura va materiallarning kontrast kombinatsiyasi badiiy obrazni yanada boyitadi va ko‘zni jalb qiladi.

Avangard libos dizaynida ijodiy eksperiment muhim ahamiyatga ega. Dizaynerlar yangi shakl va rang yechimlarini sinab ko‘rish, mavjud materiallarni noodatiy tarzda birlashtirish va g‘oyani vizual ifodaga aylantirish orqali o‘z badiiy obrazini yaratadilar. Bu jarayon talabalarni ham ijodiy fikrlashga, eksperiment qilishga va innovatsion yondashuvlarni qo‘llashga rag‘batlantiradi. Talabalar loyihalar orqali o‘z shaxsiy didini shakllantiradi va avangard dizayn prinsiplarini amalda qo‘llashni o‘rganadilar.

Badiiy obrazni yaratishda kontseptual yondashuv ham muhim rol o‘ynaydi. Har bir libos – bu g‘oya va hissiyotlarning vizual ifodasi bo‘lishi kerak. Avangard uslubda liboslar ko‘pincha ijtimoiy, madaniy yoki psixologik mavzularni ifodalaydi. Dizayner g‘oyani rang, shakl va material orqali yetkazadi, shu bilan birga tomoshabinni his-tuyg‘u va tafakkur orqali jalb qiladi. Kontseptual yondashuv talabalarni ham o‘z g‘oyalarini badiiy yechimga aylantirishga o‘rgatadi va ijodiy tafakkurini rivojlantiradi.

Texnologik jarayonlar avangard libos yaratishda yana bir muhim unsur hisoblanadi. Zamonaviy kesish, tikish, 3D-printing, lazer kesish va boshqa innovatsion texnologiyalar orqali dizaynerlar murakkab shakllarni yaratish, materiallarni eksperimental tarzda birlashtirish va konseptual g‘oyani amalga oshirish imkoniga ega

boʻladilar. Texnologik vositalar ijodiy jarayonni tezlashtiradi, yanada innovatsion va ilgʻor natijalar beradi.

Libosning badiiy obrazini baholash jarayoni ham muhim pedagogik elementdir. Har bir loyiha ijodiy va estetik mezonlar boʻyicha tahlil qilinadi: rang uygʻunligi, shakl va kompozitsiya muvofiqligi, material va tekstura ishlatilishi, kontseptual mazmunning ifodasi. Talabalar va dizaynerlar oʻz ishlarini tahlil qilib, tajriba va xatolar orqali oʻz estetik didini va ijodiy qarashlarini rivojlantiradilar.

Shuningdek, avangard liboslar orqali moda va sanʼat chegaralari kengayadi. Bu uslub nafaqat estetik va vizual qiziqish uygʻotadi, balki madaniy va ijtimoiy mazmunni ifodalash imkonini beradi. Talabalar avangard libos yaratish jarayonida eksperiment qilish, yangi kompozitsiyalar ishlab chiqish va badiiy obrazni yanada boyitish orqali professional kompetentsiyalarini oshiradilar.

Xulosa qilib aytganda, avangard uslubda libos dizayni badiiy obrazni yaratishda rang, shakl, tekstura, material, kontseptual yondashuv va texnologik jarayonlarni uygʻunlashtirishni talab qiladi. Ushbu jarayon talabalar va dizaynerlarning ijodiy tafakkuri, estetik didi va madaniy qarashlarini rivojlantiradi. Avangard libos yaratish usullari orqali moda va sanʼat integratsiyasi kuchayadi, ijodiy imkoniyatlar kengayadi va yangi professional kompetentsiyalar shakllanadi.

Avangard uslubda libos dizayni badiiy obraz yaratishda yangi pedagogik va ijodiy imkoniyatlarni taqdim etadi. Rang, shakl, tekstura va materiallar bilan ishlash orqali dizaynerlar va talabalar ijodiy tafakkur, estetik did va badiiy qarashlarni rivojlantiradilar. Kontseptual yondashuv va innovatsion texnologiyalarni qoʻllash esa libosning nafaqat vizual balki mazmunli ifodaviyligini oshiradi.

Avangard liboslar orqali moda va sanʼat chegaralari kengayadi, talabalar va dizaynerlar eksperiment va kreativ jarayonlarda oʻz kompetentsiyalarini mustahkamlashadi. Shu bilan birga, badiiy obrazni yaratish jarayoni shaxsiy did, ijodiy mustaqillik va madaniy qarashlarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Umuman olganda, avangard libos dizayni pedagogik va ijodiy jarayonlarni uygʻunlashtirib, zamonaviy moda va sanʼatning badiiy ifoda imkoniyatlarini kengaytiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Shavdirov, S. A. (2017). Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons. Eastern European Scientific Journal, 1, 131–134.
2. Shavdirov, S. (2025). Method of Organization of Classes in Higher Education Institutions Using Flipped Classroom Technology. AIP Conference Proceedings, 3268(1), 070035.
3. Karimova, N. (2021). Integration of National Applied Art into the Educational Process: Pedagogical Approaches. Tashkent: Uzbekistan State Institute of Art and Culture.
4. Abdullaeva, L. (2021). Methodology for Assessing Socio-Cultural Competence in Art Education. Tashkent: Fan va Taʼlim.

5. Rustamova, M. (2022). Innovation in Art Education: Socio-Cultural Competence and Aesthetic Development. *Pedagogical Innovations Journal*, 5, 35–42.
6. Mirzaev, A. (2022). Indicators and Assessment Criteria in Art Education. *Collection of Pedagogical Scientific Articles*, 55–63.
7. Boltanski, L. (2016). *Art, Fashion and Avant-Garde: Experimental Approaches in Design*. Paris: Éditions du Regard.
8. Jones, S. (2019). *Contemporary Fashion and Artistic Expression: Methods and Practices*. London: Bloomsbury Academic.